

Т.В. Черемська, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

М.Б. Колеснікова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Перетворення та реформування системи вищої освіти потребує розробки стратегії професійної підготовки студентів з урахуванням ресурсу світового досвіду в галузі вищої освіти і синхронного збереження винятковості вітчизняної академічної культури. Успішне та активне життя для сучасної людини можливе тільки за умов реалізації у професії. Професія – це особистий розвиток, матеріальні здобутки, фітнес для мозку, нові знайомства, розширення зони комфорту, подяка від потенційних споживачів.

Проблема індивідуалізації навчання є досить значимою в педагогічній діяльності, оскільки врахування індивідуальних особливостей студентів і застосування індивідуального підходу забезпечить приведення професійної підготовки у відповідність з новими соціальними реаліями, новими стандартами і зробить студента суб'єктом своєї освіти. Індивідуалізація освітнього процесу може здійснюватися на різних рівнях: або на рівні суб'єкта освіти (індивідуального або колективного), або на адміністративно-управлінському рівні.

Освітній процес у вищій школі, як правило, спирається на вивірену методологію, інструкції і плани, орієнтовані на той обсяг знань, який необхідно освоїти студенту, щоб стати фахівцем. При цьому часто ігноруються індивідуальні відмінності між студентами, особливості протікання психічних процесів і когнітивної сфери, різний рівень підготовки, мотиви та прагнення, ціннісні орієнтації. І справа не тільки в тому, що вони мають різний рівень підготовки та по-різному мотивовані щодо навчання. Їх індивідуально-типологічні особливості можуть настільки відрізнятись, що за інших рівних умов неможливо організувати в рамках єдиного освітнього процесу індивідуальні умови для кожного без шкоди для інших.

Аналіз літературних даних та власний педагогічний досвід переконують у тому, що індивідуалізація освіти, безперечно, має низку переваг. Навіть за часів пролонгованої кризи професія технолога є однією з найзатребуваніших: впровадження нових форм та методів виробництва та обслуговування, пакування та доставки, розробка

креативних страв, забезпечення підвищеного рівня харчової безпеки. Цей перелік можна розширювати безмежно.

Одним з напрямків індивідуалізації, який впроваджено на кафедрі харчових технологій у ресторанній індустрії, є впровадження елементів дуальної освіти (поєднання навчання у ХДУХТ з навчанням на робочому місці – філії кафедри ТОВ «Тайфун-2000»), що дозволяє вивчити теорію в аудиторії, а потім застосувати отримані знання на практиці – на підприємстві. Завдяки співпраці з галуззю ми маємо можливість сприяти працевлаштуванню на короткий термін (практику) та на постійну роботу. Однак за умов пандемії дуалізація освіти набула менш виражений характер.

Оскільки стартовий рівень знань студентів дуже розрізняється, необхідними є діагностичні процедури, що дозволяють виявити когнітивний рівень кожного, з одного боку, та моніторинг вимог ресторанної індустрії, з іншого. Для зближення позицій у ланцюгу «ННІХТБ (студент, викладач) – підприємство галузі (замовник, роботодавець, законодавець сучасних трендів)» на кафедрі харчових технологій в ресторанній індустрії запроваджена практика активного спілкування з провідними фахівцями галузі у формі круглих столів, практичних конференцій, виконання госпдоговірних тематик тощо. Такий підхід дозволяє визначити траєкторію розвитку галузі, кафедри, навчальних планів, дисциплін, провідних викладачів, розробляти та впроваджувати заходи з індивідуалізації навчання.

Індивідуалізація освітнього процесу у вищій школі вимагає дотримання низки організаційно-методичних умов, зокрема: визначення реального рівня знань кожного студента та створення відповідного банку даних, яким могли б користуватися викладацький склад та потенційні роботодавці; наявність спеціалізованих адміністративних структур, які б супроводжували процес індивідуалізації навчання (диспетчери, адміністратори-консультанти, коучі та ін.).

Особливо викликає занепокоєння індивідуалізація освіти в умовах інформаційного суспільства, коли знання стали доступними завдяки різноманітним джерелам навчальної інформації, а студент може не в повній мірі бути зацікавленим в одержанні певного обсягу додаткових знань (наприклад, буде зацікавлений глибоко вивчити технологічні дисципліни, але обере зменшений обсяг суто інженерних дисциплін). Викликає тривогу і те, що реалізація свободи вибору освітньої траєкторії на практиці пов'язана з жорсткими обмеженнями щодо формування навчальних планів в межах всього освітнього закладу.

Таким чином, індивідуально-орієнтовану організацію навчального процесу, а саме індивідуальну траєкторію навчання можна розглядати не як самодостатню форму навчання, а як можливий засіб інтенсифікації та збагачення освітнього процесу відповідно до запитів окремої особистості і об'єктивними можливостями освітньої установи.

УДК 378.147:658.512.2

Н.В. Чорна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.В. Федак, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ІГРОВОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

У сучасних умовах ринку праці суттєво підвищуються вимоги до випускників закладів вищої освіти і до всіх тих, хто претендує на посаду інженера-технолога, менеджера, маркетолога та ін. До того ж в даний час роботодавцями затребувані не просто документи про вищу освіту, а їх підтвердження у вигляді конкретних компетентностей, що включають практичні вміння, навички і готовність їх реалізовувати. Як свідчить багаторічна практика, навчання за допомогою традиційних технологій не дозволяє розвинути базові компетентності з конкретної навчальної дисципліни, що вимагає шукати та впроваджувати нові інтенсивні технології в освітній процес. Одним із шляхів вирішення даної проблеми є впровадження в сучасну систему освіти інтенсивних технологій інтерактивного навчання, а саме: ігрове проектування, тренінги, кейси та інші методи, тому що саме вони розвивають базові компетентності й метакомпетентності учасників освітнього процесу, формують необхідні для професії вміння і навички, створюють передумови для готовності впроваджувати їх в реальну практику. Отже, проблема впровадження в сучасну систему навчання інтенсивних технологій не тільки не втрачає своєї актуальності, а й стає все більш затребуваною і доцільною.

Одним із поширених способів інтенсивного навчання є ігрове проектування, використання якого є актуальним під час викладання дисципліни «Проектування закладів ресторанного господарства» для студентів спеціальності 181 «Харчові технології».

Мета ігрового проектування під час вивчення дисципліни (курсowego проектування) полягає у процесі створення або